

Міністерство освіти і науки України

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

До друку та в світ дозволяю
Проректор з НПР

Д.М. Клець

**ПРОГРАМА, ЗАВДАННЯ ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ**

з дисципліни «Інтелектуальний бізнес»
для студентів заочної форми навчання
спеціальностей 051 «Економіка»,
076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Всі цитати, цифровий,
фактичний матеріал та
бібліографічні довідки
перевірені, напис одиниць
відповідає стандартам

Затверджено
методичною радою
університету
Протокол №
від « ____ » _____

Укладач:

Федорова В.О.

Відповідальний за випуск:

Іванілов О.С.

Харків, 2018

Міністерство освіти і науки України

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

**ПРОГРАМА, ЗАВДАННЯ ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ**

з дисципліни «Інтелектуальний бізнес»
для студентів заочної форми навчання
спеціальностей 051 «Економіка»,
076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

2018

Міністерство освіти і науки України

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

**ПРОГРАМА, ЗАВДАННЯ ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ**

з дисципліни «Інтелектуальний бізнес»
для студентів заочної форми навчання
спеціальностей 051 «Економіка»,
076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Затверджено методичною
радою університету
Протокол №
від «__» _____

Харків, ХНАДУ, 2018

Укладач: Федорова В.О.

Кафедра економіки і підприємництва

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Інтелектуальний бізнес» належить до циклу нормативних навчальних дисциплін підготовки магістрів спеціальностей 051 «Економіка», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у студентів комплексу теоретичних знань і практичних навичок формування та управління інтелектуальним бізнесом, економічного обґрунтування напрямку його розвитку та забезпечення успішного функціонування.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретико-методичні засади існування і розвитку інтелектуального бізнесу та практичні аспекти його функціонування.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- вивчення основних теоретико-методичних засад інтелектуального бізнесу як специфічного формату бізнесової діяльності;
- розкриття сутності та специфіки інтелектуальних продуктів;
- вивчення прийнятих бізнес-моделей та моделювання інтелектуального бізнесу;
- визначення ризиків інтелектуального бізнесу;
- розроблення моделей просування та комерціалізації інтелектуальних продуктів.

По завершенні вивчення дисципліни студенти повинні:

знати:

- основні теоретико-методичні засади інтелектуального бізнесу;
- сутність і специфіку інтелектуальних продуктів та процесу їх створення;
- законодавчу базу започаткування та ведення інтелектуального бізнесу;
- моделювання інтелектуального бізнесу;
- особливості управління інтелектуальним бізнесом;
- методи управління ризиками інтелектуального бізнесу;
- схеми і моделі просування та комерціалізації інтелектуальних продуктів;

вміти:

- створювати та виявляти інтелектуальні продукти;
- визначати прийнятні бізнес-моделі інтелектуального бізнесу;
- застосовувати законодавчу базу для створення та ведення інтелектуального бізнесу;
- розробляти моделі мотивації для творчих колективів;
- визначати ризики інтелектуального бізнесу;
- виявляти та застосовувати основні тенденції та перспективи віртуалізації інтелектуального бізнесу.

Контрольна робота складається з теоретичної та практичної частини і виконується за індивідуальним варіантом згідно останньої та передостанньої цифри номеру індивідуального плану (залікової книжки) студента.

У разі повного або часткового виконання студентом завдань за чужим варіантом, контрольна робота до рецензування не приймається.

Контрольна робота передбачає поглиблену відповідь на два теоретичні запитання та вирішення чотирьох практичних завдань.

Робота оформлюється в спеціальному зошиті або на стандартних аркушах формату А4 (210x297 мм) та представляється на рецензію у встановлений навчальним планом термін.

Контрольна робота має обов'язково містити титульний аркуш, план, висновки та перелік використаних джерел.

Технічні вимоги до оформлення контрольної роботи: всі поля аркуша – 2 см, шрифт – Times New Roman, кегль – 14, інтервал – 1,5, абзац – 1,25 см, вирівнювання тексту – по ширині.

Невідповідність оформлення контрольної роботи встановленим технічним вимогам або її представлення до рецензування пізніше встановленого навчальним планом терміну є підставою для зниження оцінки студента.

ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Номери теоретичних запитань визначити відповідно до двох останніх цифр залікової книжки за даними табл. 1. Наприклад, якщо номер залікової книжки – 054328, то необхідно відповісти на запитання № 18, 37.

Таблиця 1 – Вихідні дані для визначення номеру теоретичного запитання

№ запитання	Передостання цифра номеру залікової книжки										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	
Остання цифра номеру залікової книжки	1	1, 20	11, 30	3, 21	13, 31	1, 22	11, 32	4, 21	14, 31	1, 24	11, 34
	2	2, 21	12, 31	4, 22	14, 32	2, 23	12, 33	5, 22	15, 32	2, 25	12, 35
	3	3, 22	13, 32	5, 23	15, 33	3, 24	13, 34	6, 23	16, 33	3, 26	13, 36
	4	4, 23	14, 33	6, 24	16, 34	4, 25	14, 35	7, 24	17, 34	4, 27	14, 37
	5	5, 24	15, 34	7, 25	17, 35	5, 26	15, 36	8, 25	18, 35	5, 28	15, 38
	6	6, 25	16, 35	8, 26	18, 36	6, 27	16, 37	9, 26	19, 36	6, 29	16, 39
	7	7, 26	17, 36	9, 27	19, 37	7, 28	17, 38	10, 27	20, 37	7, 30	17, 40
	8	8, 27	18, 37	10, 28	20, 38	8, 29	18, 39	11, 28	21, 38	8, 31	18, 31
	9	9, 28	19, 38	11, 29	21, 39	9, 30	19, 40	12, 29	22, 39	9, 32	19, 32
	0	10, 29	20, 40	12, 30	22, 40	10, 31	3, 20	13, 30	23, 40	10, 33	20, 33

Відповідь на теоретичне запитання повинна носити чіткий конкретний характер. Обсяг повної відповіді на одне запитання – 2-3 сторінки.

Теоретичні запитання

1. Чотирьохсекторна модель економіки.

2. Відмінні риси інтелектуальних послуг.
3. Класифікація інтелектуальних послуг.
4. Склад сектора інтелектуальних послуг.
5. Особливості інтелектуальних послуг як продукту.
6. Особливості виробництва інтелектуальних послуг.
7. Особливості споживання інтелектуальних послуг.
8. Ознаки інтелектуального продукту.
9. Класифікація об'єктів інтелектуальної власності.
10. Торговельна марка (знак для товарів і послуг) як об'єкт інтелектуальної власності та засіб індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.
11. Види товарних знаків.
12. Види попереджувального маркування на об'єктах інтелектуальної власності.
13. Захист права на фірмове найменування.
14. Наукові відкриття: поняття, зміст та особливості правового статусу.
15. Відмінності корисної моделі від винаходу.
16. Переваги отримання патенту на корисну модель.
17. Сутність та особливості патентування промислового зразка.
18. Строк чинності майнових прав на винаходи, корисні моделі та промислові зразки.
19. Критерії, яким повинна відповідати раціоналізаторська пропозиція. Приклади раціоналізаторських пропозицій.
20. Особливості захисту та приклади «ноу-хау».
21. Відомості, що не можуть становити комерційну таємницю.
22. Об'єкти авторського та суміжних прав.
23. Суб'єкти авторських і суміжних прав.
24. Права виконавців.
25. Сутність та види демпінгу.
26. Дії в конкуренції, що визнаються недобросовісними, згідно із Законом України «Про захист від недобросовісної конкуренції».
27. Способи боротьби з недобросовісною конкуренцією.
28. Захист авторських прав у мережі Інтернет.
29. Поняття географічного зазначення та його ознаки.

30. Суб'єкти права на географічне зазначення.
31. Об'єкти права на географічне зазначення.
32. Світові «бренди» серед географічних зазначень.
33. Права власника свідоцтва на право використання зареєстрованого географічного зазначення та їх обмеження.
34. Співвідношення географічного зазначення з поняттями «просто зазначення походження товару», «кваліфіковане зазначення походження товару», «назва місця походження товару».
35. Патентні повірені.
36. Види ліцензій Creative Commons.
37. Умови ліцензій Creative Commons.
38. Схеми комерціалізації результатів інтелектуальної власності.
39. Основні форми комерціалізації результатів інтелектуальної власності.
40. Ліцензійні договори і їх класифікація.

ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

ЗАВДАННЯ 1

Визначити характеристики наданих об'єктів промислової власності.

Порядок виконання завдання

Наведений в табл. 1 перелік об'єктів промислової власності охарактеризувати за чотирма критеріями: об'єкт правової охорони, критерії охороноздатності, охоронний документ та термін охорони. Результати занести до табл. 1.

Таблиця 1 – Характеристика об'єктів промислової власності

Об'єкт промислової власності	Об'єкт правової охорони	Критерії охороноздатності	Охоронний документ	Термін охорони, роки
1	2	3	4	5
Винахід				

1	2	3	4	5
Корисна модель				
Промисловий зразок				
Торговельна марка (знак для товарів і послуг)				
Географічне зазначення				

Література [1].

ЗАВДАННЯ 2

Розробити товарний знак для будь-якого виду товарів чи послуг. Підготувати заяву на реєстрацію товарного знака.

Порядок виконання завдання

1. Обрати будь-який вид товару чи послуги та розробити для нього чотири види товарних знаків: художній, словесний, об'ємний та комбінований.
2. Визначити клас обраного виду товару чи послуги для реєстрації товарного знака згідно з Міжнародним класифікатором товарів та послуг.
3. Скласти заяву на видачу свідоцтва на будь-який вид товарного знака (художній, словесний, об'ємний та комбінований) в Україні.
4. Ознайомитися з порядком отримання свідоцтва на товарний знак.
5. Визначити коло конкурентів – 3-4 підприємства, які виготовляють однорідний товар (послугу).
6. Для обраних конкурентів навести приклади товарних знаків, що використовуються ними для маркування товару (послуги).

7. Надати характеристику цим товарним знакам (художній, словесний, об'ємний чи комбінований).

8. Дослідити способи захисту прав на товарний знак.

Література [1-3].

ЗАВДАННЯ 3

Дослідити форми недобросовісної конкуренції на основі реальних актів недобросовісної конкуренції, що стали відомими з публікацій в мережі Інтернет та інших загальнодоступних джерел інформації.

Порядок виконання завдання

На основі спостережень, здійснених на вулиці, у магазинах і крамницях, в телевізорі та мережі Інтернет, описати 15 прикладів недобросовісної конкуренції. Даний опис повинен включати:

– опис прикладу з тим ступенем деталізації, щоб його можна було зрозуміти (якщо є можливість, дати роздруковку тексту і фотографій з джерел інформації);

– вказівку джерела інформації;

– вказівку на форму недобросовісної конкуренції відповідно до закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції».

Література [4-6].

ЗАВДАННЯ 4

Використовуючи елементи ліцензій Creative Commons (Attribution – «з вказівкою авторства», Share-alike – «копілефт», Noncommercial – «некомерційна ліцензія», No Derivative Works – «без похідних»), охарактеризувати різні їх види та зміст.

Порядок виконання завдання

Елементи ліцензій Creative Commons наведено в табл. 2.

Таблиця 2 – Елементи, що характеризують ліцензії CreativeCommons

Умовне позначення	Назва елемента	Пояснення
	Attribution (скорочено BY)	Користувач повинен вказати авторство твору
	Share-alike (скорочено SA)	Похідні твори обов'язково повинні поширюватися на умовах цієї ж ліцензії
	Noncommercial (скорочено NC)	Забороняється використання твору в цілях отримання прибутку
	No Derivative Works (скорочено ND)	Забороняється створювати похідні твори на основі даного твору

2. Використовуючи елементи, представлені в табл. 2, охарактеризувати шість ліцензій CreativeCommons. Результати представити в табл. 3.

Таблиця 3 – Характеристика ліцензій CreativeCommons за елементами

Вид ліцензії				
CC Attribution (скорочено CC BY)				
CC Attribution-ShareAlike (скорочено CC BY-SA)				
CC Attribution-NoDerivatives (скорочено CC BY-ND)				
CC Attribution-NonCommercial (скорочено CC BY-NC)				
CC Attribution-NonCommercial-ShareAlike (скорочено CC BY-NC-SA)				
CC Attribution-NonCommercial-NoDerivatives (скорочено CC BY-NC-ND)				

3. Визначити загальні риси всіх видів ліцензій CreativeCommons.

Література [7].

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Кожушко Р.Ю. Інтелектуальна власність : навч. посіб. / [Р.Ю. Кожушко, М.В. Колосніченко, І.П. Остапчук та ін.]. – К. : КНУТД, 2014. – 108 с.
2. Герц. А.А. Порівняльне право на торговельні марки: [навч.-метод. посібн.] / Герц А.А. – Х. : 2010. – 112 с.
3. Інтелектуальна власність: теорія і практика інноваційної діяльності: [підручник] / [Вачевський М.В., Кремень В.Г., Мадзігон В.М. та ін.]; за ред. проф. М.В. Вачевського. – К. : ВД Професіонал, 2005. – 448 с.
4. Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції» від 7.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 14–15. – Ст. 133.
5. Васильева Н.О. Фальсифікація і контрафакція товарних знаків / Н.О. Васильева, Е.А. Нечушкіна // Маркетинг в Росії і за рубежом. – 2005. – № 1. – С. 124-130.
6. Зубченко Л.А. Торговельні марки і їх фальсифікація за рубежом: недобросовісна конкуренція / Л.А. Зубченко // Маркетинг в Росії і за рубежом. – 2001. – № 5. – С. 97-110.
7. <http://www.creativecommons.org.ua/>

Навчальне видання

**ПРОГРАМА, ЗАВДАННЯ ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ**

з дисципліни «Інтелектуальний бізнес»
для студентів заочної форми навчання
спеціальностей 051 «Економіка»,
076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Укладач: ФЕДОРОВА Вікторія Олександрівна

Відповідальний за випуск Іванілов О.С.

Редактор

Комп'ютерна верстка

План _____, поз. _____
Підписано до друку _____ Формат 60x84 1/16. Папір газетний.
Гарнітура Times New Roman Cyr. Віддруковано на різнографі.
Ум. друк. арк. _____ Обл.-вид. арк. _____.
Зам. № _____. Тираж _____ прим. Ціна договірна.

ВИДАВНИЦТВО

Харківського національного автомобільно-дорожнього університету

**Видавництво ХНАДУ, 61002, Харків-МСП, вул. Петровського, 25.
Тел./факс: (057)700-38-64; 707-37-03, e-mail: rio@khadi.kharkov.ua**

*Свідоцтво Державного комітету інформаційної політики, телебачення
та радіомовлення України про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції, серія ДК № 897 від 17.04.2002 р.*